

Het levensvisieboek van mavo 4

Auteur: Linda van Vuuren, docente levensbeschouwing, Kaj Munk College Hoofddorp

Ter afsluiting van hun lessen levensbeschouwing op onze school laat ik 4 mavo leerlingen een levensvisie-"boek" over zichzelf maken. Het is een leuk, heel concreet en mooi afgebakend project, waarbij verschillende aspecten van de lessen levensbeschouwing uit voorgaande jaren nog eens de revue passeren.

Ik geef ze de inhoudsopgave (zie bijgevoegd papier) op een half A4-tje, zodat ze het makkelijk in hun (bij voorkeur nieuwe) schrift kunnen plakken. Ze maken zelf een toepasselijke titelpagina bij hun levensvisie-"boek" en elke week bespreken we er een paragraaf van.

Het werkt het makkelijkst wanneer je 2 lessen per week hebt (vanaf het begin van het schooljaar tot (en met) januari), waarbij in de ene les leerlingen aan hun levensvisie-"boek" kunnen werken en in de andere les de betreffende paragraaf dan kan worden geconcretiseerd met een toepasselijke activiteit of een stukje video. De leerlingen zitten tenslotte in hun eindexamenjaar en hebben dus wel iets anders aan hun hoofd. Maar ik heb ook gemerkt dat ze deze werkvorm juist ook een leuke afwisseling vinden met hun overige schoolwerk, waar ze steeds de druk voelen om te presteren voor hun diploma.

Een ruime meerderheid van de leerlingen vond het werken aan hun levensvisie-"boek" (heel) leuk. Vooral meisjes die al gewend waren om bijvoorbeeld in een dagboek te schrijven maakten er vaak heel wat werk van. Maar er waren ook een paar leerlingen, vooral jongens, die maar moeilijk uit de voeten konden met deze opdracht. Toch gaven ze vrijwel allemaal aan, in hun 'slotwoord' van hun levensvisie-"boek", dat ze het een leerzame opdracht vonden en dat ze het schrift wilden bewaren zodat ze hun "boek" later nog eens zouden kunnen bekijken, om te zien in hoeverre ze misschien wel veranderd waren, of hun idealen van toen zijn uitgekomen, enz.

Een of twee lessen voor het einde van de periode neem ik de levensvisie-"boeken" in, bekijk ze globaal of alle onderdelen zijn gemaakt en lees alleen de inleiding en het slotwoord, want sommige dingen, heb ik gemerkt, zijn heel persoonlijk en de leerlingen weten dat ik dat respecteer en dus maken ze van hun levensvisie-"boek" ook echt iets persoonlijks. Ik plak er tenslotte nog een gedicht en een nawoord van mij in en in de laatste les krijgen de leerlingen hun "boek" weer terug en bespreken we wat ze van de opdracht en de overige lessen vonden.

Tot slot van mijn verhaal nog het gedicht dat ik achteraf (aan de binnenkant van de kaft vooraan) in hun levensvisie-"boek" plak:

Boekje open

Hoe ga ik open als een boek?

Ik wil mezelf eens lezen,
bladeren en kijken

hoeveel pagina's ik tel.

Of ik een sprookje ben
of meer een studieboek.

Zou ik mij kopen?

Lenen bij de bieb?

Alleen stiekem lezen

hoe ik afloop en zachtjes

terugzetten in de kast? (Ted van Lieshout)

Bijlage

Inhoudsopgave

- Inleiding bij mijn levensvisie-"boek"

- Hoofdstuk 1: Verleden: Wat zijn de wortels van mijn leven?

1.1. Mijn familie familieportret + familie-stamboompje namen: voornaam, doopnamen, familienaam

1.2. De levensbeschouwing die ik van huis uit heb meegekregen de levensbeschouwing en belangrijke opvattingen waarmee ik groot ben gebracht hoe/waaraan ik dit gemerkt heb

1.3. Mijn levensgeschiedenis levensbeschrijving + levenslijn gebeurtenissen en ervaringen die mijn leven hebben beïnvloed, hoogtepunten en dieptepunten, en wat ik ervan geleerd heb

- Hoofdstuk 2: Heden: Hoe sta ik op dit moment in het leven?

2.1. Belevingsdimensie: wat leven voor mij betekent wat voor mij het leven de moeite waard maakt momenten/activiteiten waarbij ik helemaal mezelf kan zijn

2.2. Taaldimensie: hoe ik mijn gevoelens onder woorden breng levensvragen waarmee ik op dit moment worstel, hoe dat komt en welk antwoord ik op dit moment op die levensvragen geef muziek/gedichten/boeken waar ik stil van word en die mij troost geven

2.3. Rituele dimensie: hoe ik het leven vier wat voor mij een symbolische betekenis heeft momenten/data die voor mij belangrijk zijn

2.4. Sociale dimensie: waar ik bij hoor en ik me thuis veel groepen waar ik bij hoor: beschrijving + relatie-schema waarom ik me bij mijn vriendengroep thuis voel en hoe zeer ik door hen, in positieve en negatieve zin, beïnvloed word en in hoeverre ik me laat beïnvloeden

2.5. Ethische dimensie: mijn opvattingen over goed en kwaad mijn waarden-top-3, waarom ik die waarden belangrijk vind en hoe ik dat laat zien in mijn dagelijkse handelingen wat ik absoluut verkeerd vind en hoe ik daarmee om zou gaan als ik er mee te maken zou krijgen

2.6. Doctrinale dimensie: daar geloof ik in mijn lijfspreuk(en)/motto('s) en uitgangspunten voor het leven waar ik, tegen alle verwachtingen in, toch heilig van overtuigd ben

- Hoofdstuk 3: Toekomst: Wat wil ik met mijn leven?

3.1. Wat ik later wil worden mijn beroepskeuze en waarom ik dat beroep zou willen uitoefenen wat ik er allemaal voor over heb om mijn doel te bereiken

3.2. Mijn toekomstideaal als het gaat om mijn leven hoe mijn leven er, hopelijk, over zo'n 15 a 20 jaar uit zal zien waar ik het meest bang voor ben en/of wat ik verschrikkelijk zou vinden als het om mijn toekomst gaat

3.3. Mijn toekomstideaal als het gaat om de wereld waarin ik leef hoe de wereld er volgens mij uit zou moeten zien wat er dan allemaal zou moeten veranderen en welke bijdrage ik (samen met andere mensen) hieraan zou kunnen leveren

- Mijn slotwoord bij dit levensvisie-"boek"